

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 110/2021
09.06.2021. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Жељко Перовић, адвокат из ..., против тужених „МК Mountain Resort“, ДОО Копаник и МК „Group“ ДОО Београд, чији је заједнички пуномоћник Маја Ристић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4969/19 од 07.08.2020. године, у седници одржаној дана 09.06.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4969/19 од 07.08.2020. године и предмет враћа другостепеном суду, али другом већу, на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Краљеву П 22/15 од 09.11.2016. године, ставом првим изреке, тужени су обавезани да тужиоцима солидарно накнаде штету у виду измакле користи од рентирања незаконито порушених пијачних тезги и монтажних локала на простору пијаце за време трајања Уговора о закупу пијаце бр. ... од 01.11.2001. године, у износу од 31.236.037,00 динара, са законском затезном каматом почев од 15.08.2016. године па до исплате. Ставом другим изреке, тужени су обавезани да тужиоцима солидарно накнаде штету у виду измакле користи по основу обављања угоститељске делатности у незаконито порушеном зиданом објекту „ГГ“ за период од 24 године, у износу од 9.894.240,00 динара, са законском затезном каматом почев од 15.08.2016. године па до коначне исплате. Ставом трећим изреке, тужени су обавезани да тужиоцима солидарно накнаде штету у виду измакле користи од рентирања незаконито порушеног зиданог објекта „ДД“ за период од 24 године у износу од 22.255.947,00 динара са законском затезном каматом од 15.08.2016. године па до коначне исплате. Ставом четвртим изреке, тужени су обавезани да тужиоцима накнаде трошкове поступка у одређеном износу.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4969/19 од 07.08.2020. године, укинута је наведена првостепена пресуда и пресуђено тако што су одбијени као неосновани сви тужбени захтеви тужилаца и одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка.

Тужени су поднели одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 55/14), чије се одредбе примењују у овом парничном поступку на основу члана 506. став 2. истог закона, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 3. ЗПП и да је основана јер је доношењем побијане пресуде учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 231. ЗПП, на коју се ревизијом основано указује а била је од утицаја на њену правилност и због погрешне примене материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужилаца сада пок. ВВ, као законски заступник „ЂЂ“ ..., у својству закупца и правни претходник тужених „Интернационал ЦГ“, ДП Београд ЦГ Туристички центар Копаоник, Општина Рашка, у својству закупадавца, закључили су уговор о закупу бр. ... од 01.11.2001. године којим су регулисана права и обавезе уговорних страна. У складу са уговором, купац је изградио објекте: 30 затворених ентеријерских тезги површине од по 2,76 м², 10 монтажних локала површине од по 8 м² и 1 монтажни локал површине од 11,18 м² и реконструисао два зидана постојећа локала у Г објекту: „ДД“ и „ГГ“ у периоду од 1993. до 1998. године, ради обављања пословне делатности. Решењем Општинске управе Општине Брус од 14.01.2004. године донетим по предлогу НБС – Експозитура Крушевац због блокаде жиро рачуна њеног оснивача дуже од три месеца непрекидно, брисана је из регистра радњи радња предузетника ВВ „ЕЕ“ ..., ..., за обављање грађевинске превозничке делатности и др., основана решењем од 10.09.1991. године, са трајним престанком обављања делатности почев од 26.11.2003. године. Након брисања радње пок. ВВ је као физичко лице наставио да користи пијачни простор са изграђеним објектима и да испуњава обавезу плаћања закупнине закупадавцу, а после његове смрти 24.06.2005. године, у њиховој државини су били тужиоци, који су (делимичним) оставинским решењем Општинског суда у Рашки О бр.109/05 од 12.09.2005. године оглашени за наследнике, уз мајку ЖЖ, на делу заоставштине свог оца пок. ВВ, коју између осталог чини и право по основу наведеног уговора о закупу од 01.01.2001. године, са по 1/3 идеалног дела. Према изводу о регистрацији привредног субјекта АПР РС тужени МК „Group“ ДОО основан је 04.01.1995. године, а тужени МК „Mountain Resort“ ДОО Копаоник основан је 22.06.2007. године. Оснивач и власник 100% истог је МК „Group“ ДОО Београд. Тужени су правни следбеници Компаније „International CG“ ДП Београд, ЦГ Туристички центар Копаоник - Општина Рашка. Током септембра месеца 2009. године, тужени су применом силе одузели тужиоцима све изграђене објекте, искључили струју и физичким препрекама блокирали

улаз у просторије из пијаце, па је Општински суд у Рашкој, решењем П 5497/09 од 02.09.2009. године, усвојио привремену меру у спору ради заштите државине и наложио туженима да се уздрже од сметања државине тужилаца и да изврше враћање у пређашње стање. Тужени нису поступили по овој привременој мери, већ су започели рушење и истог месеца порушили све објекте тужилаца. Правноснажном пресудом Вишег суда у Краљеву П 18/13 од 10.06.2014. године, тужени су обавезани да тужиоцима (солидарно) накнаде штету на име грађевинске вредности уништених објеката исплатом износа од 5.815.892,79 динара, са законском затезном каматом. Налазом и мишљењем судског вештака економско финансијске струке, утврђена је висина изгубљене користи од рентирања порушених 30 дрвених боксова - тезги, 10 монтажних локала и 1 монтажног локала за период од 01.09.2009. до 01.11.2021. године (до када је закључен уговор о закупу), као и висина измакле користи за период од 24 године (до истека грађевинског века тих објеката) по основу обављања угоститељске делатности за порушени зидани објекат „ГГ“ и по основу изгубљене користи од рентирања локала „ДД“ (који нису везани уговором о закупу) у износима досуђеним првостепеном пресудом, утврђеним на дан вештачења 15.08.2016. године. Након смрти њиховог оца ВВ, тужилац ББ је преузео обављање угоститељске делатности у објекту - печењари „ГГ“, а након што се разболео 2008. године, пословање тим угоститељским објектом преузео је његов брат тужилац АА. Он је решењем од 25.12.2008. године, регистровао грађевинску радњу „ЂЂ“ АА ПР и промену њеног пуног пословног имена и делатности па је уписана угоститељска делатност. На основу исказа тужиоца АА и сведока ЗЗ, првостепени суд је утврдио да је сведок још са пок. ВВ закључио уговор о закупу када је ушао у посед зиданог објекта „ДД“ плаћајући му у прво време закупнину, а потом је закупнине плаћао компензацијом, испоручујући му пиће за његов угоститељски објекат - печењару а након његове смрти је наставио да га користи у договору са тужиоцем све до рушења локала, плаћајући закупнину од око 800 евра месечно.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужиоцима припада тражена накнада материјалне штете у висини измакле користи на основу члана 189. Закона о облигационим односима (ЗОО). Нашао је да је уговор о закупу пијаце био закључен почев од 01.11.2001. године на период од 20 година и да није био раскинут, нити је престао да постоји, тако да су тужиоци услед деликтне радње тужених рушењем објеката онемогућени да повећају своју имовину издавањем наведених локала у закуп или обављањем угоститељске делатности, због чега је обавезао тужене да тужиоцима (солидарно) накнаде штету у виду измакле користи у износима утврђеним налазом и мишљењем судског вештака економско-финансијске струке.

Одлучујући о жалби тужених (по други пут), другостепени суд је отворио главну расправу и другачијом оценом изведених доказа (изведених у поступку пред првостепеним судом) закључио да је тужбени захтев неоснован из разлога што тужиоци, по оцени овога суда, нису доказали на основу члана 231. ЗПП основаност и висину постављеног тужбеног захтева за накнаду материјалне штете у виду измакле користи, због чега је одбио њихов тужбени захтев у целости. Заузео је становиште да се при оцени висине измакле користи, узима у обзир добит која се могла основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије остварење је спречено

штетниковом радњом или пропуштањем члана 189. ЗОО (ставови 2. и 3), те да се због тога тражена накнада штете у виду измакле користи не може заснивати на претпостављеној могућности остварења те добити, већ на реалним подацима исказаним у пословању оштећеног пре штетног догађаја на основу писмене документације или путем сведока. С тим у вези је закључио да се нико од саслушаних сведока није изјаснио да су тужиоци пре 2009. године када је дошло до рушења објеката, остваривали добит од закупа порушених тезги и монтажних локала на простору пијаце, као ни по основу обављања угоститељске делатности у објекту „ГГ“ и закупа „ДД“. Указујући такође на одређене контрадикторности у исказима сведока ЗЗ и исказа тужиоца АА, датим у првостепеном поступку, као додатном аргументу за своју одлуку.

По становишту овога суда, основано се у ревизији тужилаца истиче истиче да је другостепени суд доношењем побијане пресуде учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП тако што је неправилно применио одредбу члана 231. ЗПП о терету доказивања што је било од пресудног значаја за правилност донете одлуке, у ситуацији када у погледу накнаде штете у виду измакле користи по основу обављања угоститељске делатности у незаконито порушеном зиданом објекту „ГГ“ постоје докази у списима. Наиме, првостепени суд је утврдио да је после очеве смрти у том угоститељском објекту - печењари најпре радио тужилац ББ до 2008. године, а да је посао у истом објекту затим наставио тужилац АА који је и регистровао угоститељску делатност на основу решења АПР из 2008. године. Зато се не може прихватити становиште другостепеног суда да је првостепени суд само утврдио висину могуће добити за овај локал – угоститељски објекат и да се налаз и мишљење судског вештака у погледу овог вида штете заснива на претпоставкама.

Како физичка лица која остварају приходе од самосталне делатности, плаћају порез на паушално утврђен приход на основу члана 32. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр.24/01, са изменама), суд ће у поновном поступку преко судског вештака економско финансијске струке а на основу увида у пословне књиге, утврдити колико је износио приход од самосталне делатности тужиоца АА у релевантном периоду почев од 2009. године за наведени угоститељски објекат, с обзиром на различит статус паушалаца у односу на лица која су у систему ПДВ, како би поуздано утврдио висину измакле користи по овом основу обављане угоститељске делатности.

Осим тога, у погледу накнаде измакле користи за рентирање објекта ДД, суд ће утврдити да ли је тужилац АА закључивао писмени уговор о закупу овог локала са сведоком ЗЗ јер је одредбом члана 2. Закона о порезима на имовину, прописано да је право закупа (поред осталог) на пословним просторијама опорезиво, односно да предмет опорезивања може бити право закупа пословних просторија, па зато такав уговор о закупу пословне просторије изискује писмену форму. Поред тога, отклониће контрадикторности у исказима овог сведока и тужиоца што другостепени суд није учинио иако је отворио главну расправу.

Када утврди указане чињенице, суд ће поново одлучити о основаности тужбених захтева заснованих на члану 189. ЗОО, имајући у виду и одредбу члана 192. истог закона и

везано за примену ове одредбе утврдиће чињенице на које му је указано претходним решењем Врховног касационог суда Рев 5502/2018 од 12.06.2019. године. С обзиром да другостепени суд није поступио по налозима из наведеног решења овога суда, предмет се враћа на суђење другом већу истог суда.

Како одлука о трошковима поступка зависи од исхода одлуке о главној ствари, то је она укинута.

Из изложених разлога, Врховни суд је на основу чланова 415. став 1. и 416. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци овог решења.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић